



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

73. Utrum Sacerdos, vel Religiosus professus satisficiat in confessione, si dicat, se violasse votum Castitatis, non manifestando votum solemne, quod habet? Et hoc idem est de foemina, vel viro, si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

non illum damnarem : quia est solum circumstantia
aggravans.

Duces, sed si praeiudici non praeiudicent, tenentur istam
circumstantiam in confessione explicare, nempe esse
Duces, aut Milites. Ex p. 1. tr. 7. Res. 6.

RESOL. LXX.

An Prelato precipiente aliquid sub precepto obedi-
entiae, si subditus non obediat, peccet dupliciter, & te-
neatur hanc circumstantiam in confessione aperire.
Ex p. 1. tr. 7. Res. 16.

§. 1. **A**firmatiue respondet Villalobos in summ.
tom. 1. tr. 9. dub. 56. n. 14. vbi sic ait: El Re-
ligioso, que no obedece al Prelado, quando lo manda
por obediencia, comete un pecado con dos malicias,
que es contra Religión, y contra obediencia; y assi
todo lo debe en Confession explicar.]

2. Sed pro contraria, sententia aduersus Hispanum,
alium Hispanum ponamus, & hic est Ledelma in sum.
to. 1. de Poenit. c. 10. concl. 6. fol. mibi 338. vbi sic asse-
rit: [Se puede dezir muy probablemente, que el tal
religioso comete un pecado mortal, que tiene
una sola malicia, porque aunque quebranta-
miento del precepto sea contra la virtud de obediencia,
y de Religión; però no es contra materia necesaria
de obediencia, sino es por participacion de la virtud
de Religión, mediante el voto que hizo: y assi el
tal pecado no tiene mas que una malicia.] Ita ille. qui
erat Caiet. in 2. 2. q. 88. art. 5. ad 3. & Sotum de iust.
lib. 1. c. 2. art. 3. ad 1. Super hac materia consule
tertiam huius Operis Partem. Tract. 4. de Sacrament.
Resolut. 67.

Que hic est
inf. Res. 165,
§. in Res. 16.

RESOL. LXXI.

An Prelatus, si omittat correctioem subditi, satisfaciat
dicendo in confessione, omisi correctioem pro-
ximi?

Idem, quod dictum est de Prelato, dicendum est de Pa-
tre, Tutore, Domino respectu tamen mancipij, non
autem respectu famuli ob salarium seruientis.
Ex p. 1. tr. 7. Res. 57.

Sup. hoc in
to. 7. tr. 4. in
fin. Res. 22.
& in Res. 13.
§. Hinc. & §.
Sed ego. ad
med. verfi.
Hinc.

§. 1. **N**ecessè esse, vt dicat se esse Prælatum illius,
docet Bañez in 2. 2. q. 33. a. 3. dub. 1. concl.
ult. & nouissimè Villalob. in sum. to. 2. tract. 4. diff. 6.

2. Aliqui autem putant, quòd obligetur ex mise-
ricordia; & ideo secundum illos notabiliter tantum
aggravat ista circumstantia: vnde in confessione non
erit necessariò aperienda. Et hanc sententiam proba-
bilem existimat Ioan. Sancius in suis practicis dispu-
tationibus, disp. 6. n. 9. nam sententiam Bañez verio-
rem tantum vocat. Quod diximus de Prælato, dicen-
dum est de Patre, Tutore, Domino, respectu tamen
mancipij, non autem respectu famuli ob salarium
seruientis: quia mancipium est sub dominio Domini,
& ad eius curam pertinet, actiones mancipij dirigere;
non autem famulorum.

Sup. his in
Resol. 2. nor.
præterita, &
in eodem §.
Sed. & verfi.
Hinc. & inf.
in Res. 163.
§. Quæro
septimo.

RESOL. LXXII.

An Episcopus, & Generalis alicuius Religionis, si
peccet mortaliter, teneatur explicare hanc circum-
stantiam?

Et notatur, quod Episcopus fornicans non tenetur cir-
cumstantiam Episcopatus fateri, nisi fornicatio illa
ab Episcopo, seu Generali Religionis admissa ita pu-
blica esset, vt scandalum pareret?

Et cur sim aduertitur, quod quando omnes ciues tenentur
ad præiudicandum, specialiter teneantur Milites, &

§. 1. **A**firmatiuum sententiam docet Fagundez
ad 3. part. tom. 2. q. 9. art. 2. dub. 3. concl. 2. & 3. vbi ita
asserit: Quando ipse penitens est Episcopus, tenetur
explicare istam circumstantiam in quocumque pec-
cato mortali: quia Episcopi, ratione proprii status,
tenentur ad perfectionem vitæ Christianæ habendam,
sed huic perfectioni ex æquo repugnat quodcumque
peccatum mortale: ergo notabiliter aggravatur in
Episcopo, ex hac circumstantia, quodcumque pecca-
tum mortale. Et hoc probabiliter etiam procedit in
Generalibus Ordinibus, eò quòd Generales Ordinum
sunt quasi Episcopi, & tenentur alios monere ad per-
fectionem. Ita Nugnus.

2. Sed ego oppositum dicendum esse censeo; &
ita puto, non esse talem circumstantiam necessariò in
confessione aperiendam. Et ita docet Coninch de Sa-
cram. disp. 7. dub. 4. n. 18. vnde Filliuc. tom. 2. tract. 30.
cap. 7. num. 125. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 9.
dub. 36. num. 14. Sanch. de matr. tom. 2. lib. 7. disp. 27.
n. 33. Hentiquez lib. 5. cap. 5. num. 6. in Glossa, lit. G.
& alij qui asserunt, quòd fornicans Episcopus non
tenetur Episcopatus circumstantiam fateri, nisi forni-
catio illa ab Episcopo, seu Generali Religionis ad-
missa ita publica esset, vt scandalum pareret: tunc
enim aduersus specialem officij obligationem delin-
querent, qua tenetur subditos, non solum verbo, sed etiam
exemplo pacere, atque ad eò specialem malitia ex
status, ac officij circumstantia contraheretur, eaque
est necessariò fatenda.

3. Itaque ex his apparet, quòd Episcopus, si oc-
cultè fornicaretur, satisfaceret, non solum tacendo
se esse Episcopum; sed etiam diceret, se habere tan-
tum votum castitatis, vt supra diximus de Sacerdo-
te, vel Religioso professò fornicante. Et ita docet
Sanchez vbi supra, quidquid in contrarium asserat
Fagundez de Præcept. Eccl. tr. 2. lib. 4. c. 3. n. 8. qui citat
Ledelmam, & alios multos. Sed, quod dictum est de
Episcopo cum Sanchez, à fortiori procedit in Ge-
neralibus Religiosis. Notandum est etiam hic con-
tra Nugnum vbi sup. quòd quando omnes ciues te-
nentur ad præiudicandum, specialiter tenentur milites, &
Duces: sed supra dicti non tenentur istam circumstan-
tiam explicare, nempe, se esse milites, & duces: quia
dicta circumstantia est solum aggravans, & ideo non
necessariò in confessione aperienda.

RESOL. LXXIII.

Vtrum Sacerdos, vel Religiosus professus satisfaciat in
confessione, si dicat se violasse votum castitatis, non
manifestando votum solenne, quod habet?

Et hoc idem est de femina, vel viro, si carnaliter se
commisit cum Sacerdote, vel Religioso professò,
aut cum Moniali; non satis sit dicere in confessione
se toties fornicatum esse, vel copulam Sodomiticam
habuisse cum viro voto castitatis adstricto.

Et notatur eum, qui votum castitatis simplex in saculo,
vel Nouitiatu emisit, & postea in Religione professus
est, vel si post votum simplex castitatis sacri Ordi-
nibus iniunctum, sufficere, si dicat, se habere votum
castitatis, & non tenetur explicare circumstantiam
sacrorum Ordinum, vel professionis in Religione.
Ex p. 2. tr. 7. Res. 4.

§. 1. **N**egatiue respondet Palatius in 4. disp. 16. Sec. hinc
dub. 3. num. 31. Rodriguez in summa, to. 1. in Resol.
mo 1. cap. 109. num. 5. Layman in Theol. mor. lib. 4.
tract. 10.

Medina in summ. lib. 1. cap. 14. §. 18. Petrus Fay in addit. ad 3. part. quest. 9. art. 2. disp. 7. ad 2. Aragon. in 2. 2. quest. 8. art. 7. Azorius part. 3. lib. 3. cap. 27. quest. 10. Coninch de Sacram. disp. 7. dub. 4. num. 20. Fagundez, & Villalobos, ubi infra. Ledesma in sum. tom. 1. de Penit. c. 19. in circumstantia persona, dub. 2. Henriquez, ubi inf. & alij, qui putant, votum sacerdotale castitatis, differre specie à voto simplici.

2. Sed ego puto, contrariam sententiam esse probabilem: & ita illam vocavit Villalobos in summ. tom. 1. tract. 9. dub. 37. num. 13. Henriquez lib. 5. de Penit. cap. 5. n. 6. in Glossa, litt. G. Fagund. de Precept. Eccles. tit. 2. lib. 4. cap. 3. num. 6. & illam etiam absolute docet Llamas in summ. part. 3. cap. 8. §. 14. Megala in 1. part. lib. 5. cap. 11. num. 8. Filiuc. tom. 2. tract. 30. cap. 9. num. 124. & 125. Sanch. de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 27. n. 27. Sufficit igitur, in confessione Regularem, seu Monialem professam, dicere, se fregisse toties votum castitatis, & tacere circumstantiam professionis: quia votum solemne à simplici non differt specie, neque alterius rationis vinculum est, sed solum accidentaliter. Idem dicendum est de Sacerdote seculari: non enim in confessione tenetur dicere, se habere sacros Ordines, sed satis est dicere, se habere votum castitatis, & contra illud toties peccasse.

3. Et hoc etiam dicendum est de femina, vel viro, si carnaliter se miscuit cum Sacerdote, vel cum Religioso professo; nam satis est dicere in confessione, se toties fornicatam esse, vel copulam Sodomiticam habuisse cum viro voto castitatis adstricto.

4. Notandum est etiam hic intra Fagundez de Precept. Eccles. tract. 2. lib. 4. cap. 3. n. 10. ci qui votum castitatis simplex in saeculo, vel in Nouitiatu emisit, & postea in Religione professus est, vel qui post votum castitatis simplex sacris Ordinibus initiatus sufficere, si dicat se habere votum castitatis: non tenetur explicare circumstantiam sacrorum Ordinum, vel professionis in Religione. Et ita docet Sanchez ubi supra, num. 25. & 35. cum Azorio, Rodriguez, & Henriquez. Vide tertiam huius Operis Partem, Resol. 67. Tract. 4. de Sacram.

cantur; quod sufficit, ut in confessione dicant se peccatum carnis commississe cum habente votum castitatis, & non est necesse explicare, an sit Sacerdos, professus, vel Religiosus, aut Episcopus.

Et curissimè inferitur, an sit peccatum proferre verba consecrationis, aut formam Baptismi sine vero pane, aut sine vera aqua?

Et queritur, an infans promotus ad sacros Ordines obligetur ad castitatem seruandam?

Et an continentiam teneatur seruare, qui sciens votum castitatis annexum receptioni Ordinis sacri ordinatur ante annos pubertatis?

Et quid de ordinato ante annum decimum sextum, ubi Concilium Trident. est receptum?

Et an tale votum possit irritari etiam post annum pubertatis ab eis, quorum cura suberat is, qui intra annum pubertatis fuit ordinatus?

Nota tamen, obsecro, quod si nacta pubertate Ordinem susceptum exerceueris, aut alia via approbaueris, obligatus esses ad castitatem seruandam, & resilire non potes.

Et an inuincibiliter ignorans votum calibratum implicitum contineri in receptione Ordinis sacri, teneatur seruare castitatem, si sciens, & prudens sacrum Ordinem recipiat?

Et quid dicendum est, si cum metu cadente in constantem virum Ordinem sacrum receperis, an tenearis seruare continentiam? Ex p. 10. tr. 1. & Milc. 1. Ref. 12.

§. 1. **T**ria peccata committere, specie distincta, docet Hurtadus de Sac. Ord. diff. 26. ubi sic ait: Constat ergo, actum venereum exteriorem Sacris initiati, qui saltem implicitè vouit, esse triplex peccatum distinctæ speciei, nempe vnum luxuriæ contra castitatem; & aliud sacrilegij contra religionem, ex qua obligat votum; & aliud quasi sacrilegij contra duliam sacram ratione legis Ecclesiasticæ id prohibentis intuitu reuerentiæ statui Ecclesiastico debita. Addidimus actum venereum exteriorem, quia interior, vt voluntatis, & appetitus, quo non potest Ecclesia iudicare, non erit peccatum contra duliam sacram, quia non est contra dictam legem Ecclesiasticam, quia Ecclesia nequit illum prohibere. Ita ille; & post illum Caspensis in Cur. Theol. tom. 2. tract. 27. disputat. 3. sect. 3. num. 25.

Sup. hoc inf. in §. Ex his, huius Ref.

2. Sed Resolutio huius casus pendet ex illa celebri Quæstione, an oblatio continentia annexa Ordini Sacro sit immediatè lege Ecclesiastica, vel à Voto? Et Prima sententia asserit, Sacris initiatos iure Ecclesiastico, & immutatè teneri ad dictam continentiam, & non ex Voto. Et in primis teneri iure Ecclesiastico, probatur, quia eas, qui omnino ignoraret annexum esse Votum continentia Sacris Ordinibus, aut qui id sciens intenderet non vouere, non contraheret peculiarem obligationem continentia; quod videtur fallum. Quod vere non teneatur ex Voto, probatur, quia qui Sacris initiatur, etiam si ab Episcopo de continentia seruanda admoneatur; nullum tamen continentia Votum emittunt; ergo ad illam non obligantur ex voto; quia nemo obligatur voto, nisi à seipso emissio. Ita Valentia, tom. 4. disp. 9. §. 6. punct. 5. §. 2. & alij. Secunda sententia firmat Sacris initiatos non teneri immediatè ad continentiam ex lege Ecclesiæ, sed teneri immediatè ex voto Sacris Ordinibus ex lege Ecclesiastica annexo. Ita Valq. in 3. part. tom. 3. disp. 247. Malderus de Institut. tractat. 10. capite 5. dub. 9. conclus. 5. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 19. Suar. de Relig. tom. 1. tract. 1. libro 3. cap. 3. num. 9. & alij. Tertia sententia tuetur, Sacris initiatos ad dictam continentiam teneri, non solum ex voto Ordinibus Sa-

Sup. hac q. est, cursum in to. 2. tr. 5. in fin. Ref. 113. & late in tom. 3. tr. 1. Ref. 77. §. Et ideo, & seqq.

RESOL. LXXIV.

Sacris Ordinibus initiati exercentes actum venereum exteriorem quot peccata committant? Et quot peccata committant in solo appetitu, & voluntate interiori? Et resolutio harum questionum pendet ex illa celebri; an obligatio continentia annexa Ordini sacro sit immediatè à lege Ecclesiastica, vel à voto? Et notatur, quod si quis non vult vouere, sed cum expresso animo non vouendi suscipit Ordinem sacrum, & fornicatur, in illo actu fornicationis non peccat peccato sacrilegij contra votum, quia non est aliquod votum; sed peccabit tamen non emittendo votum, quod emittere debet. Et an si quis in Sacris, & cum voto initiatus attemptet contrahere matrimonium, & illud attemptatum consummet, an tunc etiam peccet contra preceptum Ecclesiæ prohibentis matrimonium contrahere, & ideo in hoc casu tripliciter peccet? Et an Sacerdos professus fornicans satisfaciatur in confessione, si dicat se esse Sacerdotem, aut professum, aut Religiosum; ac proinde etiam Sacerdos secularis, & etiam Episcopus non tenentur explicare circumstantiam Sacerdotij, aut Episcopatus, sed tantum, quod habet votum castitatis? Idem est dicendum de illis, qui cum supradictis forni-

